

4/8 Alkoholy

Alkoholy

- hydroxyderiváty: –OH skupina je vázána na (a)cyklickém uhlovodíkovém zbytku (! ne přímo na benzenovém jádře!)

Názvosloví alkoholů

- koncovka „-ol“ za název základního uhlovodíku (např. $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH}$ je ethanol)
- uhlovodíkový zbytek (alkyl, aryl) + koncovka „-alkohol“ (např.: $\text{CH}_3\text{—OH}$ je methylalkohol)
- triviální a polotriviální názvy (líh = ethanol, glycerol = propan-1,2,3-triol...)

Dělení alkoholů

- podle počtu OH skupin – jednosytné (s 1 OH skupinou), dvojsytné (2 OH skupiny, koncovka „-diol“), trojsytné, vícesytné (s více OH skupinami)
- podle uhlíku, na kterém je OH skupina
 - primární (OH se váže na C, který se váže jen s jedním C) $\text{CH}_3\text{—CH}_2\text{—OH}$
 - sekundární (OH se váže na C, který se váže s dalšími dvěma C) $\text{HO—CH}_2\text{—CH}_2\text{—OH}$
 - terciární (OH skupina se váže na C, který se váže se třemi C)(viz níže)
- podle řetězce: alifatické, cyklické
- podle vazeb: nasycené, nenasycené...

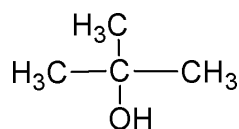
Vlastnosti alkoholů

- rozpouštědla, nižší alkoholy (s 1–3 C) se neomezeně mísí s vodou
- do C_4 příjemná vůně, do C_{11} olejovité zapáchající kapaliny, vyšší jsou krystalické látky

Úkol

- 1) Napište racionální vzorec třetího nejjednoduššího nasyceného jednosytného alkoholu a pojmenujte ho.
- 2) Napište racionální vzorec druhého nejjednoduššího cyklického jednosytného alkoholu a pojmenujte ho.
- 3) Napište racionální vzorec nejjednoduššího alkenu s 1 OH skupinou a pojmenujte ho.
- 4) Pojmenujte nejjednodušší terciární alkohol..

Řešení

terciární alkohol